

RICK WINKELMAN & HANS VAN DER KLIS

FAST FORWARD

PERFECTIE
LEWIS HAMILTON

RECORDJACHT
HAMILTON, FANGIO,
SCHUMACHER

TROONPRETENDENT
MAX VERSTAPPEN

HET MOTORBLOK
DE NIEUWE HONDA

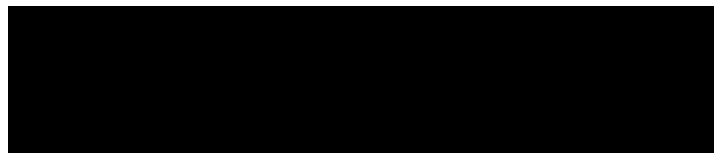
SLIJTGRAAG RUBBER
DE PIRELLI'S

KANSHEBBERS
HAMILTON, VETTEL,
VERSTAPPEN

DE JEUGD
HET NIEUWE RIJDERSVELD

DE GP VAN NEDERLAND
HERINNERINGEN

2019 FORMULE 1

COLOFON

FAST FORWARDS – FORMULE 1 2019

is een uitgave van:
Edicola Publishing bv
Postbus 2013
7420 AA Deventer
info@edicola.nl
www.edicola.nl

ONTWERP
studio026 | www.studio026.nl

OMSLAGONTWERP
studio026 | www.studio026.nl

Foto omslag: Red Bull Content Pool,
Charles coates | © Shutterstock
Foto achterflap: © Daimler AG,
Wolfgang Wilhelm

ISBN 978-94-92920-50-8
NUR 480

© 2019 Rick Winkelman &
Hans van der Klis / Edicola
Publishing bv
Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een
geautomatiseerd
gegevensbestand en/of
openbaar gemaakt worden
in enige vorm of op enige
wijze, hetzij elektronisch
of mechanisch, hetzij op
enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

INHOUD

H01 <u>GOD STAAT AAN DE KANT VAN LEWIS</u> De recordjacht van Hamilton	010
H02 <u>EEN ANDERE VERSTAPPEN</u> Van kop van jut tot – bijna – foutloos	022
H03 <u>WACHTEN OP 2021</u> De nieuwe reglementen	036
H04 <u>DE FORMULE 1 IN 2019: HEAD-TO-HEAD</u> Van laatste kansen, keiharde duels en onverwachte sprookjes	044
H05 <u>WAT KAN HONDA?</u> Een blanco cheque uit Japan	076
H06 <u>25 JAAR NA SENNA (EN RATZENBERGER)</u> De gevolgen van een pikzwart weekend	090
H07 <u>HET ONBETAALBARE ZWARTE GOUD</u> Banden in de Formule 1	104
H08 <u>DE GRAND PRIX VAN NEDERLAND</u> Terug naar de kust?	116
H09 <u>KAMPIOEN ZONDER TITEL</u> Eén punt verwijderd van de eeuwige roem	130
H10 <u>FORMULE 3, FORMULE 2</u> The Road to Formula One	144
<u>APPENDIX</u> Teams en coureurs, de deelnemers aan de Formule 1 in 2019	154
<u>BRONNEN</u>	158

FORWARD

GOD STAAT AAN DE KANT VAN LEWIS

DE RECORDJACHT VAN HAMILTON

Hoe vaak zal Sebastian Vettel deze winter hebben teruggedacht aan de Grand Prix van Duitsland van 22 juli 2018, waar hij in leidende positie, in de lichte regen, in een moment van onachtzaamheid, zijn Ferrari met nog vijftien ronden te gaan zomaar in de bandenstapels zette? Woedend beukte hij op zijn stuur, in het besef dat hij de leiding in het kampioenschap dat seizoen voor de tweede keer uit handen zou gaan geven. Zijn gevloek was via de boordradio voor iedereen te horen. 'For fuck's sake. Sorry guys. Shit.'

Sebastian Vettel en Lewis Hamilton, de rivalen van 2018 | © Daimler AG

De wandeling naar de pitmuur, waar Vettel zich verontschuldigde bij teambaas Maurizio Arrivabene en de andere leden van het team, was een van de langste van zijn leven. De 31-jarige Duitser wist dat hij het had verknald. Hij deed geen enkele moeite om naar excuses te zoeken. 'We hoeven niet te analyseren waar het misging. We hadden de snelheid, we controleerden de race en het eindigde in de grindbak.' Het was niet de eerste keer dat Vettel in de strijd met Lewis Hamilton, die nu al twee seizoenen duurt, een kostbaar slippertje maakte. In 2017 liet hij in de Grand Prix van Azerbeidzjan al zien dat de spanning hem soms te veel wordt. Toen Hamilton het tempo achter de safety-car flink liet zakken, was Vettel zijn irritatie niet langer de baas. Uit het niets deelde hij in de smalle straten van Bakoe een beuk uit, alsof hij Hamilton wilde aansporen nu eindelijk eens normaal te doen. Het incident bij de start van de Grand Prix van Mexico dat jaar, tussen Max Verstappen, Hamilton en Vettel, was misschien nog wel veelzeggender. Daar vergooide hij zijn titelkansen onnodig en definitief. Je zou verwachten dat hij ervan geleerd zou hebben, maar in 2018 ging het niet veel beter. Een slippertje zoals in – weer – Bakoe kan een keer voorkomen. Maar Vettel raakte afgelopen seizoen bij te veel incidenten betrokken. De crash met Valtteri Bottas in Frankrijk, de gridstraf die

hij in Oostenrijk kreeg opgelegd omdat hij Carlos Sainz tijdens de kwalificatie in de weg reed, en toen die afschuwelijke remfout op de Hockenheimring.

Was dat het verschil met Lewis Hamilton, de nu 34-jarige Engelsman die zich met zijn vijfde wereldtitel bij de groten uit de geschiedenis van de Formule 1 schaarde? Dat Vettel net iets meer fouten maakte dan hij zich kon veroorloven? Hamilton was in 2018 zelden of nooit op een misser te betrappen. Hij moest zijn team enkele keren tot de orde roepen, maar zijn prestaties leden daar nooit onder. Zelfs de op het laatste moment afgeblazen pitstop in hetzelfde Duitsland, toen Hamilton dwars over het gras de baan weer opzocht, kon hem niet uit zijn evenwicht brengen. Alles viel die dag zijn kant op. Hij ging als veertiende van start en in plaats van met een nog grotere achterstand op Vettel, verliet hij Duitsland met een voorsprong van zeventien punten in het klassement. Hamilton had het gevoel dat God tussenbeide was gekomen, zei hij na de race.

ONTSLAG

Natuurlijk had Vettel te maken met een slecht functionerend team. Niet voor niets is teambaas Maurizio Arrivabene begin januari 2019 vervangen door Mattia Binotto, tot dat moment de technisch directeur. Met zijn ontwerpers en motorbouwers had Binotto Ferrari in 2018 de snelste auto van het Formule 1-veld bezorgd, maar kopman Vettel kon de belofte niet inlossen. Een van de oorzaken was de manier van leidinggeven van Arrivabene, die eind 2014 was weggeplukt bij het moederbedrijf van Marlboro, Philip Morris. Gedurende de periode dat hij de baas was bij de renstal van Ferrari, blonk de norse Italiaan vooral uit in autoritair gedrag. Met kritische vragen van Formule 1-journalisten kon hij nooit overweg en ook binnen het team werd hij gevreesd om zijn soms onvoorspelbare buien. Hij nam Vettel na het slippertje in Duitsland nooit echt in bescherming. Zelfs voorafgaand aan de laatste race van 2018 in Abu Dhabi kwam hij niet verder dan een wedervraag, toen BBC-journalist Andrew Benson hem vroeg wat hij had kunnen doen om Vettel in de tweede helft van het seizoen op het juiste spoor te houden. Hoewel Arrivabene volhield dat niet de inconsistentie van Vettel het probleem was geweest, maar een gebrek aan ontwikkeling van de auto, droop de verongelijkheid er vanaf. 'Wat wil je dat ik doe', vroeg hij aan Benson. 'Had ik Vettel moeten ontslaan?'

Dat had Jean Todt in de hoogtijdagen van Michael Schumacher anders aangepakt. Todt gaf Schumacher bij Ferrari ook alle ruimte om invloed uit te oefenen. Hij wist dat Schumacher het best zou presteren als de

organisatie helemaal op hem ingericht zou zijn en hij mee kon denken over de auto en de tactiek. Met talent kun je wedstrijden winnen, maar met teamwork en intelligentie win je kampioenschappen, heeft basketballegende Michael Jordan eens gezegd. Arrivabene besloot juist Vettels bemoeienis met het management in te perken: het team leiden was Arrivabenes taak, Vettel kon zich beter concentreren op het rijden zelf, liet de teambaas zich eens ontvallen. Veel steun zal de viervoudig wereldkampioen niet hebben ervaren van zijn teambaas. Maar Vettel laat zich het hoofd ook niet snel op hol brengen. Als coureur is hij misschien wat emotioneler dan Hamilton, maar dat kan ook een sterk punt zijn. Hij erkende dat hij wel eens aan een *mental coach* had gedacht, maar dat hij toch had besloten om zijn eigen methode te blijven volgen en op die manier te proberen om te gaan met de druk van de titelstrijd. Tegen *AutoBild* zei hij dat Formule 1 als een puzzel is. 'Als je de puzzel hebt gemaakt, heb je je droom vervuld en je doel bereikt', zei hij. 'Maar je droom en je doel mogen je nooit afleiden van het leggen van die puzzel. Natuurlijk voel ik druk, maar meestal leg ik die mijzelf op. In mijn vrije tijd houd ik mij nauwelijks bezig met de Formule 1, ik lees er nauwelijks over. Ik volg vooral het voetbalnieuws. En ik zorg ervoor dat ik mij niet laat raken door de kritiek. Je bent nooit zo goed of slecht als andere mensen zeggen.'

PSYCHOLOGISCHE SPELLETJES

De schermutselingen bij Ferrari hebben zeker een rol gespeeld in de titanenstrijd tussen Hamilton en Vettel, de kopmannen van Mercedes en Ferrari, met beiden vier wereldtitels op hun naam. Ferrari kwam als de favoriet uit de wintertest en al bij de eerste race in Melbourne kon Lewis Hamilton zich niet inhouden, toen hij pole-position onder de neus van Vettel wegkaapte. 'Heerlijk, om die lach van jouw gezicht te kunnen vegen', zei hij tegen zijn concurrent. Helemaal koek en ei was het niet tussen de twee, sinds die rare aanvaring in Bakoe in 2017. Toch stond Vettel die zondag met de grootste lach op het podium. Dat had hij te danken aan een foutje bij Mercedes, dat de virtual safety-car verkeerd beoordeelde en zo de leiding in de race uit handen gaf aan de Ferrari-coureur. In Bahrein kreeg Hamilton weer te maken met tegenslag: na het verwisselen van zijn versnellingsbak werd hij terugverwezen naar de negende startplaats, zodat Vettel opnieuw de volle buit kon grijpen.

Hamilton had zich voorafgaand aan het seizoen op alles voorbereid en wist dat hij een zware dobber zou krijgen aan Vettel. Maar hij vertrouwde op zijn eigen kunnen. 'Ik ga geen psychologische spelletjes

spelen', zei hij tijdens de lancering van de Mercedes F1 W09. 'Ik zorg gewoon dat ik sneller ben.' Hij erkende dat de rivaliteit met Vettel waarschijnlijk groter zou zijn dan in 2017. 'Je moet er rekening mee houden dat het zwaarder zal worden. Hopelijk valt het mee. Het zal dit seizoen dichter op elkaar zitten, maar we weten niet precies wat we kunnen verwachten. Ik heb in elk geval een positief gevoel overgehouden aan de manier waarop ik het afgelopen seizoen bepaalde situaties het hoofd heb geboden. Ik ga er vanuit dat ik daar in 2018 nog beter in zal zijn. Ik ben erop gefocust dit jaar het beste uit mijzelf te halen. En als ik op de top van mijn kunnen presteer, zullen anderen daar hopelijk problemen mee hebben. Omdat ik hen op die manier uit balans breng.'

GEAGITEERD

Toch was Hamilton duidelijk geagiteerd na de eerste twee races van het seizoen. Na de mislukte inhaalmanoeuvre van Max Verstappen in Bahrein, die zijn poging Hamilton in te halen moest bekopen met een lekke band, richtte Hamilton zich niet eens tot de coureur zelf, maar tot Verstappens renstal. 'Ik hoop voor Red Bull dat hij leert van dit soort situaties', zei hij. Zijn focus lag echter zoals beloofd bij het eigen team. Een van zijn grootste zorgen in de beginfase van het seizoen was dat de radiocommunicatie niet naar behoren werkte. Hij wist niet wanneer hij moest *pushen* of wanneer hij er beter aan deed zijn banden te sparen. Soms kreeg hij te veel informatie, soms te weinig, soms viel de verbinding helemaal weg. Dat kostte hem bij diezelfde race in Bahrein, toen hij tijdens de *virtual safety-car* verstrikt raakte in het middenveld, kostbare seconden. Er moest een protocol komen, vond Hamilton, zodat hij tijdens de race voldoende informatie zou krijgen, zonder dat hij voortdurend gestoord zou worden. Een heldere wens, van iemand die weet wat hij wil.

Het was niet de enige keer dat Hamilton recht had zich te beklagen over zijn eigen team. In Australië, Oostenrijk en Rusland liet de strategie van Mercedes te wensen over of ging het team zelfs duidelijk in de fout. Maar Hamilton liet zich daardoor niet afleiden. Dat wijst op volwassenheid, op het besef dat het geen enkele zin heeft het team publiekelijk af te vallen. In zijn twaalf jaar in de Formule 1 heeft Hamilton alle mogelijke situaties aan de hand gehad, hij weet op welke manier hij de mensen om zich heen kan motiveren om het beste uit zichzelf te halen. Hij is eerzuchtig en verwacht dat van de mensen om zich heen ook. Hij vond het niet nodig Valtteri Bottas terug te betalen nadat de Fin hem de overwinning in Rusland had moeten schenken.

2019 FORMULE 1

ROSE

EEN ANDERE VERSTAPPEN

VAN KOP VAN JUT TOT – BIJNA – FOUTLOOS

Op te groeien in een tijdperk waar in de sociale media elke futiliteit uitgroeit tot ophef: het zal niet eenvoudig zijn voor Max Verstappen, nog altijd maar 21 jaar oud. Waar zijn fans genieten van zijn niet aflatende vechtlust, staan aan de andere kant van het spectrum de haters, de mensen die hem overschat vinden, een over het paard getilde coureur, die denkt overal mee weg te komen. Dan kun je nog zo'n sterke mentaliteit hebben, en als topsporter hebben geleerd teleurstellingen snel achter je te laten en de knop om te zetten, het kan niet anders dan dat het je ook raakt.

Max Verstappen, 2018 | © Red Bull Content Pool / Getty Images

EEN ANDERE VERSTAPPEN

Maar Max Verstappen is verstandig genoeg om de controversie niet op te zoeken. Aan het einde van het seizoen 2018 vertelde hij bij *Ziggo Sport* het spelletje te hebben meegespeeld, toen hij na zijn crash in de vrije training in Monaco de kritiek met bakken tegelijk over zich uitgestort had gekregen en iedereen vond dat hij zijn rijstijl moest aanpassen. 'Nu mag ik het allemaal zeggen, zo na het seizoen: ik heb niet zoveel veranderd. Ik heb mooi meegeluld met iedereen. Soms zit het gewoon even tegen en dan zit je in een negatieve spiraal! Eigenlijk was het allemaal gezeik geweest, zei hij. Op sommige momenten had hij wel andere keuzes gemaakt, maar dat zag hij niet als een wezenlijke aanpassing van zijn rijstijl.

Verstappen deed dingen inderdaad soms anders. De manier waarop hij in de slotfase van de Grand Prix van de Verenigde Staten Lewis Hamilton in de strijd om de tweede plaats van zich afhield, sprong in het oog. Dat was een bloedstollend duel, waar de twee om elke meter knokten, maar elkaar de ruimte gunden. Even leek Hamilton hem te pakken te hebben, maar Verstappen wist toch weer terug te komen en de Mercedes-coureur voor te blijven. Het was een andere Verstappen dan die in het verleden als in een kart op het laatste moment van links naar rechts over de baan stuurde, om zijn tegenstrever van zijn inhaalmanoeuvre te weerhouden. Die tactiek had waarschijnlijk ook geen soelaas geboden, op het brede Circuit of the Americas in Austin. Het is ook niet gezegd dat Verstappen die *moves* niet weer eens uit de kast zal halen, als die van pas komen. Hij is en blijft een echte racer. Maar belangrijker is dat zijn felle manier van rijden indruk heeft gemaakt op andere rijders. Ergens in zijn achterhoofd zal Hamilton hebben teruggedacht aan de aanvaring met Verstappen in Bahrein, die net zo goed slecht had kunnen aflopen voor de Mercedes-coureur. Voormalig Formule 1-coureur Martin Brundle is onder de indruk van de groei die Verstappen heeft doorgemaakt. 'Hij heeft er op briljante wijze voor gezorgd dat andere coureurs instinctief weten dat hij omzichtig moet worden benaderd', schreef Brundle in zijn column voor *Sky Sports*. 'Net als Ayrton Senna heeft gedaan. Ik ben verrast dat Lewis in de persconferentie toegaf dat hij Max te veel ruimte had gegeven, dat onderstreept de hiërarchie op dit punt.'

KAPOT

Vanaf het allereerste begin dat Verstappen zijn entree maakte in de Formule 1 was duidelijk dat hij een grote rol zou gaan spelen in de sport. De grote vraag was – en is – wanneer. In 2017 had Verstappen binnen het team reeds de overhand: alleen in punten bleef Daniel

Max Verstappen en Pierre Gasly, teamgenoten in 2019 | © Red Bull Content Pool / Getty Images